

Kanavan varrelta

Kevät 2003

Tässä numerossa

Kevätrunot - Matti Rautiainen	3
Tuoreeks terveeks	4
Oravi - ennen, nyt, huomenna ?	
Oravin asutus - Matti Rautiainen.....	5
Oravin rautaruukki - Jouni Rautiainen.....	7
Hauskin koulu aihe - Raila Immonen.....	10
Uudet tuulet - Misa Fant.....	12
Elinvoimaa kylille - Antti Leveelahti.....	14
Hostelli Oravin melontakeskus.....	16
Oravin kyläyhdistys r.y. -toimintakertomus - Misa Fant.....	17
Muistoja menneestä talvesta - Anne Melto-Häkkinen.....	18
SaPon vuosikokousvalmistelutilaisuusmuistelmateos -A.M-L..	20
Tapahtumatiedote - SaPo ja Oravin kyläyhdistys.....	21
Kyläkoulun pelastus ja paljon muuta toimintaa Mäntyharjulla	22
Oke valvoo Linnansaaren rauhaa - Jouko Kuosmanen.....	27
Niksipirkka.....	28
Ilmoituksia.....	29

Oravissa 13. huhtikuuta 2003

Hyvä lukija,
toimituksen tyttöjen talvi on taittunut pakkasia
pidellessä, tuvanuunin lämmityksessä ja sen
sellaisessa arkisessa puuhailussa.
Vaan taittuu se vahvemmankin talven selkä
ennen pitkää; kevät näyttää merkkejään ja kesä
tekee vauhdilla tuloaan. Aika on kulunut
nopeasti, niin nopeasti, että pääsiäisnumerosta
uhkasi tulla juhannusmuistio... Mutta
väsäsimme kuitenkin kasaan pienimuotoisen
lukupaketin - yllättävän mukavine juttuineen -
kuten aina. Eiköhän tällä pyhien yli päästä.

Terveisin;

Misa

Juha

H u h t i k u u .

huhti kuussa on korpua
kengät kun tahtoo loppua
työtä kyllä rüttöä
Siis jumalaa täytyy kiittää

T o u k o k u u .

Touko kuun ja tulla teitän
silloin tarvilsee vielä paitaa
kuutannas joka ukkelisa
sakynnä kukaan peltosi

K e s ä k u u

Kesä kuussa on kiireetäiset
työtä sa dehtä tytöt ja pojat
Enne kun kuu on lopussa
sii nä saa olla homussa.

Tuoreeks terveeks...

Itä ja länsi sekoittuvat

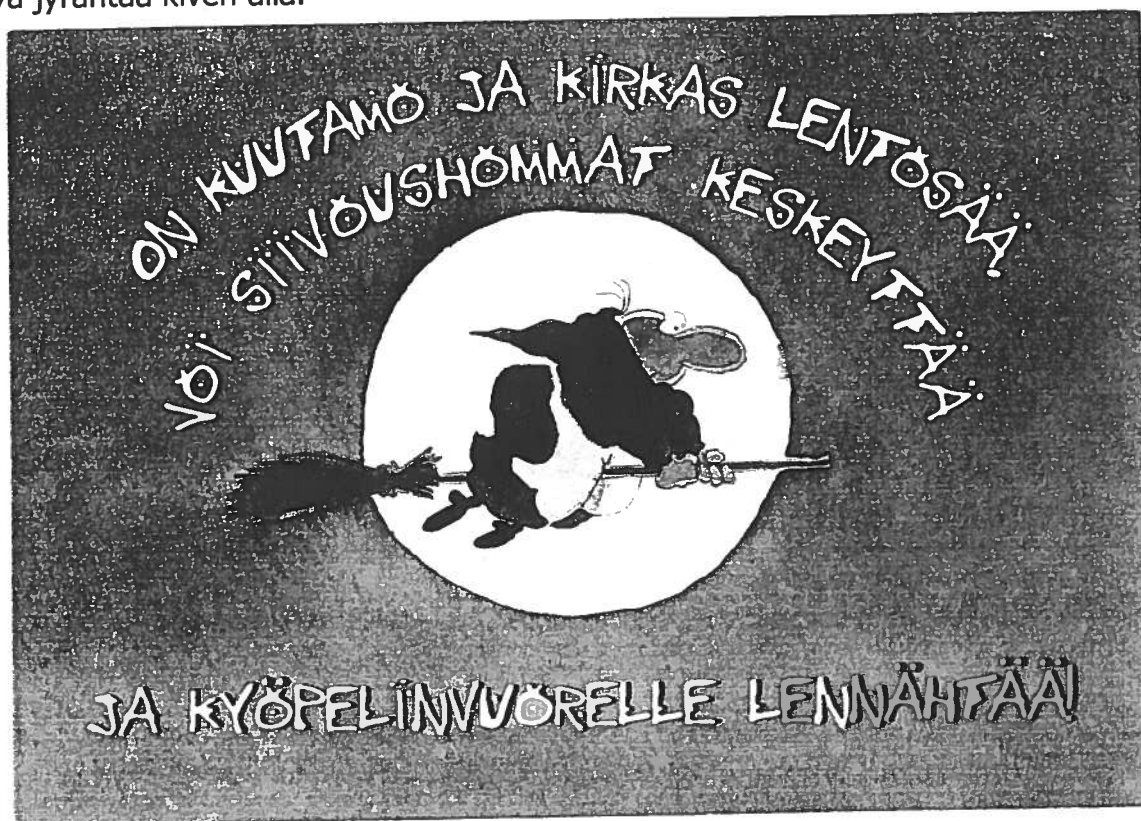
Virpominen on vanha itäsuomalainen perinne, joka juontaa ortodoksisesta tavasta kiertää siunattujen pajunoksien kanssa toivottamassa kaikkea hyvää sukulaisille ja naapureille. Virpomisperinteeseen on myöhemmin sekoittunut Ruotsista Länsi-Suomeen ja Pohjanmaalle kulkeutunut trulliperinne.

Tämän päivän virpojat ovat pukeutuneet noidiksi, mutta virpomisorut ovat yhä ortodoksista perinnettä. Niillä toivotetaan paitsi siunausta ja terveyttä myös kaikkea muuta hyvää:

**- Miepä virvon vitsallani, rapsuttelen raipallani.
Isännälle ikä pitkä, emännälle perä leveä.
Tyttärille topakat miehet, poijjille potrat akat.**

Toiveissa kelpo kesä

Palmusunnuntain säästä on vanha kansa ennustellut tulevan suven säätä. Selkeä palmusunnuntai enteilee kaunista kesää ja päinvastoin. Kustaa Viikuna muistuttaa Vuotuisessa ajantiedossaan kauniin palmusunnuntaisään tietävän hyvää ohra- ja papuvuotta.
- Jyvä jyrähtää kiven alla.

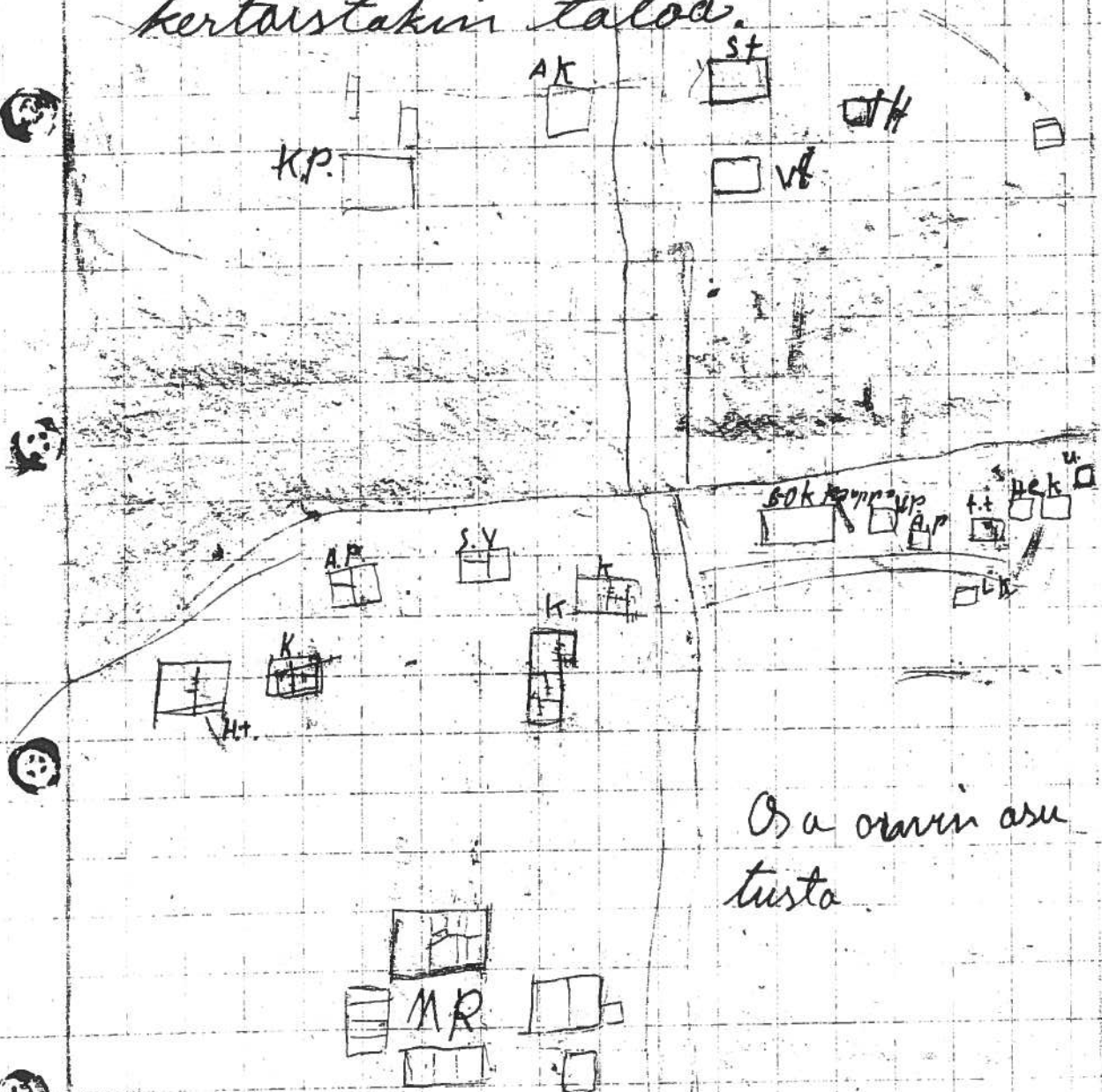
Oravin. Asutus.

Oravissa arun pal-
jon ihmisiä, mutta ei siellä
ennen asunut kuin muutama henki
kun ei ollut kuin kolme mökkiä,
mutta nyt on asukkaita!

Kun tänne perustivat rautatehtaa
ja tehtaaseen tuli työmiehiä, niin
he rakentivat itselleen torppia.

Toisella puolen kanavan, kun oli
rautatehdas, terästehdas ja olipa
kirkkokin, niin ihmiset nimitti
sitä ruukin puoleksi, ja tällä
toisella puolella oli mylly, puoti,
nahkaversta. Nyt kun hävitti-
vät tehtaat, niin monien ihmis-
ten piti lähteä pois, mutta ky-
lä tänne lisää tulee, tämä
Oravi kun on niin kaunis kuin
niin sekin viehättelee ihmiset
puoleensa. Etenkin se kaunis
silta se on kaunista kaunis
joka kaunistaa paljon Oravia
ennen oli lossi, mutta nyt
on valkea silta.

Täällä kesäisin on kesä vierasta
 ja aina tänne asutus on lisää-
 tyneään päin. Nyt nykyisin
 on toinen puoli kanavaa se
 asuttu puoli, ja ruutukin puo-
 lella ei enää ole montakaan
 mökkiä ja ihan kanavan
 laidalla ei ole kuin yksi
~~mökki~~ talo, ennen oli kolmi-
 kertaistakin taloa.

ORAVIN RAUTARUUKKI

Oravi oli ennen vuotta 1859 muutamien torppien asutus, hiljainen ja kaunis paikka. Vuosi 1859 muutti hiljaisen Oravin työmaaksi. Tuona vuonna aloitettiin kanavan kaivaminen Oravintaipaleen poikki, joka saatiin valmiiksi parin vuoden ahkeran työskentelyn jälkeen. Silloisiin olosuhteisiin, työtapoihin ja työvälineisiin nähden kanavan rakentaminen vaati melko suuren työvään. (Asikainen: Savonmaa 17.9 1968). Osa työläisistä oli mm. vaikeuksiin joutuneita köyhiä, jotka laitettiin Rantasalmen pitäjänkokouksen ehdottamana töihin mm. sahoille ja Oravin kanavan kaivuutöihin. Tarkkaa tietoa työläisten määrästä ei ole. Kanavoimisella avattiin paremmat edellytykset laivaliikenteelle ja myöskin teollisuudelle (Soinen: Rantasalmen historia, s.425).

Nikolai Putiloffin omistamat tehtaat Pietarissa saivat vuonna 1868 suuren rata-kiskojen tilauksen Venäjän rautateitä varten. Tilauksen saatuaan valtioneuvos Putiloff ryhtyi rautatehtaan perustamispuuhiin Rantasalmen (nyk. Savonlinnan) Oraviin. Tehtaan rakentamisella oli niin kiire, että tehdas oli melkein valmis, kun virallinen rakennuslupa saatiin (Soinen: Rantasalmen historia, s.616. 617). Tehtaan rakentamisessakin tarvittiin paljon työväkeä, koska ei ollut koneellista apua käytettävissä. Tehtaalle rakennettiin masuuni (sulattimo), neljä hiiliuunia, hamari (höyryvasara), neljä putlausuunia, hitsausuuneja, valssilaitos, saha, useita laitureita, varastorakennuksia, kauppa- ja konttorirakennus, johtajan ja virkailijoiden asunnot, hevostallit, paja, nikkariversta, sekä työvään asuntokasarmit (Asikainen: Savonmaa 17.9 1968).

Ensimmäisellä toimintakaudellaan 1869-1877 tehdas valmisti harkkorautaa vuodessa keskimäärin 1332,6 tonnia. Putlauslaitoksessa valmistettiin terässulaimia ja valssikoneilla erilaisia muotorautoja. Tuotanto keskeytyi vuonna 1877, jolloin tehdas joutui pakkohuutokaupassa Suomen valtiolle ja joka myi sen v. 1881 pankinjohtaja Aleksander Neiglickille. Toiminta jatkui jälleen v. 1884. 1880-luvun lopulla omistus siirtyi Oravi-Haapakoski Bruks AB:lle, jolloin toiminta tehtaassa oli vilkasta. Vuonna 1892 valmistettiin takkirautaa 1945,8 tonnia. Tehtaan toiminta keskeytyi taas 1800-luvun lopulla ja toimi viimeisen kautensa 1897-1901 pienimmällä tuotantomäärällä (Soinen: Rantasalmen historia, s.418).

Malmin, puutavaroiden, rakennusaineiden ja muiden tavaroiden kuljetusta varten tehdas tarvitsi melko suuren määrän kuljetusvälineitä. Suurin osa kuljetuksista tapahtui vesiteitse. Tehdas omisti kolme hinaajaa: Elleen, Olga ja Adolf. Elleen ja Adolf hinasivat lotjia pitemmillä matkoilla ja Olga toimitti yksikkölotjien siirtoja lastauspaikoilla sekä suoritti lyhempiä hinauksia. Tehdas omisti myös 10-14 erilaista lotjaa. Kuljetukset maalla suoritettiin hevosilla, koska ei ollut vielä autoja.

Tehdas omisti hevosia n.10 ja ympäristön talolliset ajoivat tehtaaseen ajoja aina tarvittaessa. "Hevosilla ajettiin enimmäkseen malmia Kerimäeltä Alasen- ja Vehkajärveltä. Matka kesti pitkän päivän, ja puolen kuution kuormalta maksettiin kaksi markkaa." (Asikainen: Savonmaa 17.9 1968)

Rautamalmia oli Oravin seuduillakin, mutta esiintymät olivat pieniä. Malmia jouduttiin nostamaan ja kuljettamaan kauempaa esim. Heinävedeltä, Sulkavalta, Kerimäeltä ja Säämingistä. Viimeisin malmin nostopaikka oli Puulavedellä, josta malmi nostettiin proomuihin, kuljetettiin Otavan satamaan, jossa se lastattiin rautatievaunuihin ja kuljetettiin Mikkeliin, jossa malmi lastattiin proomuihin ja kuljetettiin Oraviin. "On helppo ymmärtää, että malmista tuli siten liian kallista." Tehtaan toinen raaka-aine, puuhiili valmistettiin tehtaalla kuivatislaamoissa ympäristön metsistä ostetuista puista. Laivojen ja rakennusten rakentamiseen tarvittavat puutavarat sahattiin tehtaan yksirakennuksissa sahassa. (Asikainen: Savonmaa 17.9 1968).

Tehtaan Rakennus- ja korjaustöitä johti rakennusmestari Karl Gustaf Henriksson. Lotjat ja proomut rakennettiin tehtaan omilla rannoilla mestari Henrikssonin johdolla. "Keväisin laskettiin valmiit lotjat telakoilta veteen. Tämä oli juhlallinen toimitus. Kun kaikki valmistelut oli suoritettu ja hiljaisuus vallitsi, komensi mestari Henriksson kuuluvalla äänellä: "Luukut auki", tarkoittaen lukot auki. Lukot lyötiin auki ja uusi alus lipui hiljaa maalta veteen omaan elementtiinsä." (Asikainen: Savonmaa 17.9 1968)

Oravin rautatehtaan ja koko seudun keskeisin henkilö oli tehtaanjohtaja insinööri Alfred Lundgren. Lundgren tuli perheineen Oraviin v. 1872. Hänen taitavassa johdossaan eli Oravin rautaruukki loistokautensa. Lundgrenin määräykset olivat selvät ja tunkimättömät. "Kuvaavana esimerkkinä mainittakoon järjestyksen pito tehtaan kansakoulussa. Kuntoppilaan käytöksessä ilmeni aiheutta ojenukseen, oli opettajan kirjoitettava paperille oppilaan nimi ja syy. Oppilas lappuineen lähetettiin insinööri Lundgrenin luo, jossa asiat selvitettiin ajan hyvien tapojen mukaisesti." (Asikainen. Savonmaa 17.9 1968). Lundgren perusti v. 1873 laivayhtiön, jota nimitettiin Alli-yhtiöksi. Alli-niminen laiva liikennöi reitillä Pilppa - Oravi - Rantasalmi - Savonlinna - Putikko. Lundgren hoiti monia seudun yhteisiä asioita, ja Oravin läheisyydessä olevia maatilojaan. Hän lähti Oravista v. 1894. Insinööri Lundgrenin tilalle tuli insinööri Sundström (Savonmaa 9.10 1959).

Tehtaan ohella Oraviin tuli muitakin palveluja. Mestari Vilho Saikkosen liikkeessä valmistettiin tehtaalaisille ja muillekin kenkiä ja mestari Reino Herrasen liikkeessä valmistettiin pukuja. "Tämä mestaripari asui naapuruksina omissa asunnoissaan ja heillä oli kummallakin madaamit, sekä kisällit ja oppipojat." Oravin postia hoiti Ellen Harlin ja majatalon hoitajana toimi Ulla Tolvanen. Tehdasyhtiö rakensi 1890-luvun alussa kirkon ja kansakoulun. Jumalanpalveluksia kirkossa toimittivat Rantasalmen seurakunnan papit ja matkapapit. Rautatehtaan alkuvuosina perustettiin palokunta tehtaan turvaamiseksi vahingoilta. Palokunta huolehti myös Oravissa pidettävien juhlien ja iltamien järjestelyistä. kesäisin juhlat pidettiin kauniissa Keiliniemessä. Palokunnan ja juhlien pito päättyi tehtaan toiminnan loputtua vuonna 1905. (Asikainen: Savonmaa 17.9 1968). Oravissa oli myös kauppoja mm. Oraviin v. 1869 perustettu tehtaan ylläpitämä kauppa oli ensimmäinen Rantasalmen kirkonkylän ulkopuolelle rakennettu kauppa. Oravissa oli myös yksityinen maakauppias Asarias Pulkkinen ja myös Petter Falckilla oli jonkun aikaa Oravissa. (Soininen: Rantasalmen historia, s.619). ^{Kauppa}

Kun tehtaan toiminta keskeytyi v.1901, ei se tämän jälkeen enää toiminut. Vuosina 1903 - 04 siirrettiin osa koneista Haapakosken tehtaille ja tehtaan rakennuksia ryhdyttiin purkamaan. Rautaruukin toiminnan katsotaan lopullisesti päättyneen 5.5 1905, jolloin myytiin huutokaupalla tehtaan lotjat ja laivat, yhteensä 12 alusta, sekä muuta irtaimistoa. (Soininen: Rantasalmen historia, s.618). Oravin rautaruukki oli 30:n toimintavuotensa aikana Itä - Suomen huomattavimpia teollisuuslaitoksia. Nykyään rautaruukista ei ole jäljellä kuin muutamia rakennuksia esim. tehtaan kauppa- ja konttorirakennus on nykyään rukoushuoneena ja entinen puuseppien versta on muorisoseurantalona. (Asikainen: Savonmaa 17.9 1968).

*Hyvä!
Erinomaista paikallishistoriaa! -/.*

-Tilanhoitaja Alpo Asikainen: Tarinaa Oravin Rautatehtaan vaiheilta. Savonmaa 17.9 1968 N:o 214.

-Kun "Oravi Bruk"- Oravin Rautatehdas eli loistokauttaan ins. Alfred Lundgrenin aikana. Savonmaa 9.10 1959 N:o 232

-Soininen, A. M.: Rantasalmen historia. Pieksämäki 1954.

Hauskin kulu aihe

Minusta on hauskin kulu aihe laskento.

Mutta ei kovasti kuin hiljaan ja on myöskin kirjitus. Kukaan ei ole ollut yhtään kertaa koti kirjituksesta, mutta entisen apettajan aikana oli meikin joka päivä mutta sen aikana ei ollut laskuja kuin kaksi kertaa viikossa mutta nyt on viisi kertaa viikossa ja kirjitusta ei ollut kuin yksi kerta mutta nyt on kaksi kertaa.

Nyt on uskontoakin meikin joka päivä Mutta Tiistaina ja perjantaina ei ole ensinkään.

Entinen opettaja piti joka päivä kolmeen mutta lauantaina kahteen. Minusta on mukava käydä koulua kun siellä oppii laskemaan jos ei osaisi laskea min ei pääsis puhtienkaan myymään minusta on myös mukava olla kaupassa myymässä.

Kun minä kasvoin isken minä menen kauppaan jos vain elän mutta jos minä en elä min ihän kuseut voi miten minä minnekkään kisten iemättä kisten pitää viedä hänet hautaan ja se aikoo maksaa jo monta sataa markkaa ja jos on pieni lapsi ja se pakkaa viedään hautaan min se jäätyy.

Nyt on alaluskalla kirjitusta ja ylläuskalla historia. Ens tunnilla on se mukava tunti kun on laskutunti se minun mielen tunti jota minä tekisin kokopäivän jos vain jaksaisin mutta ei sitä jaksaa se rupeaa keskittämään lätään ja silloin ei jaksaa minä laskisin kotona väkellä viisikymmentä laskua ja väkellä enemmän jos ei olisi muuta tehtäviä min kyllä

laskuin enemmän kuin kymmenekymmentä, laskua
ja kirjoitaisin kanssa myös min pölyn kuin vaimi
jaksaisin. Mutta kun on kotitöitä
Minusta on siis mukavin tunti laskutunti kirjoitus tunti
ja pöyrytustunti ne ovat mukavimmat mutta jos on
vaikka pöyrytys min tullen ei ole yhtään mukavaa
mitään mutta helppo pöyrytys on hirvään mukavaa
meillä on Perjantaina ja lauantaina pöyrytystä mutta
ennen ei ollut kuin yksi kerta. Mutta nyt kun on uusi
opettaja min tämä pitää kaksi kertaa viikossa
eilen oli yläluokkalaan kaks tuntia laskuja.

jo 10 vuotiaana haaveeni on ollut puotiin myymään
ja se on onnistunut.

Kuten huomaat kaikki kirjoitetaan yhteen pöyryyn
pöyrytää ei monta, pöyryä ei silloin käytetty ollen-
kaan. perjantai viikonpäivästä isolla.
Yhaysanoista ei tietoa, mutta laskutunti kymmeniä.

Tällainen kepläkki välillä tuntuu ettei päästä ei
löntää.

Hevosen Talla

UUDET TUULET PUHALTAA ORAVISSA

Kyläyhdistyksessä tapahtuu

Oravin kyläyhdistyksen vuosikokous pidettiin rukoushuoneella 9.2. 2003. Kokouksessa päätettiin, että yhdistyksen hallitus jatkaa entisellään, paitsi Oravista poismuuttaneen Elina Enhon tilalle valitaan uusi jäsen. Toivottiin nimenomaan ahvensalmelaista edustusta kyläyhdistyksessä, joten hallituksen uudeksi jäseneksi on valittu Saku Sallinen.

Vuosikokouksen jälkeen seurasi esitelmä ja ryhmätyö Antti Leveelahden johdolla. Antti Leveelahti koordinoi *Elinvoimaa kylille kehittämishanketta* ja oli ajanut Jyväskylästä asti Oraviin keskustelemaan kylän kehittämisestä kanssamme. Tilaisuus oli hauska ja inspiroiva, mutta valitettavasti osanotto oli niukka. Aluksi Antti esitelmöi eri persoonallisuustyypeistä ja heidän roolistaan yhteisöissä. Sitten jaettiin osallistujat ryhmiin persoonallisuustyyppiensä perusteella. Ryhmät saivat tehtäväkseen pohtia neljä kylän kehittämiseen liittyvää kysymystä. Lopuksi käytiin yhdessä läpi ryhmätyöskentelyn tulokset. Tässä lehdessä on Antti Leveelahden kirjoittama yhteenveto tilaisuuden annista.

Vuosikokouksen jälkeen kyläyhdistyksen hallitus on kokoontunut kerran ja laatinut toimintasuunnitelman vuodelle 2003:

Oravin kyläyhdistys ry:n toimintasuunnitelma 2003

- ✓ Järjestetään laavulle polttopuut ja huussi talkoovoimilla
- ✓ Emmen kunnostustalkoot toukokuussa
- ✓ Kanavan rannan kunnostustalkoot toukokuussa
- ✓ Soutuilta joka toinen keskiviikko kesä – elokuu (paitsi kun Emma on vuokralla) alkaen 11.6 (Eila Torpakko info-henkilö)
- ✓ Oravin retkisoutu 7.6
- ✓ Kyläpäivä ja voimamieskisat 19.7
- ✓ Rantakalaretki kirkkoveneellä Juvolaan
- ✓ Soutu Rantasalmelle kirkkoon elokuun alussa?
- ✓ Yöretki Emmalla syksyllä
- ✓ Valojuhla syyskuussa
- ✓ Lyhtyretki lokakuussa
- ✓ Joulumyyjäiset 20.12

Vesiasiat

Oraviin on perustettu vesiosuuskunta 22.1 2003. Perustajajäsenenä on 12 kiinteistön omistajaa. Oravin kylän vesihuollon järjestämisestä on laadittu alustava suunnitelma liittyen Itä-Suomen alueellisen vesihuollon yleissuunnitelmaan. Oravin Vesiosuuskunta on jättänyt 12.2 2003 Etelä-Savon ympäristökeskukselle rahoitushakemuksen, jossa haetaan Euroopan aluekehitysrahaston avustusta Oravin vesihuollon rakentamiseen. Vesiosuuskunta on myös anomassa suunnitteluapua ja rahallista avustusta Savonlinnan kaupungilta. Vesiosuuskunta voi sitoutua hankkeen toteuttamiseen ja rahoitukseen vasta sen jälkeen, kun avustuksista on tullut lopullinen päätös.

Oravin kylätaajamassa terveydelliset ja ympäristönsuojelulliset syyt sekä suurehkon asukasjoukon tarve edellyttää vesihuollon järjestämistä alueelle. Väliaikatietojen perusteella sekä Ympäristökeskus että kaupunki suhtautuvat myönteisesti hankkeeseen. Kaikki kylätaajaman kiinteistönomistajat tulevat saamaan kirjallisen tiedotteen hankkeesta kesäkuun alussa.

Matkailuelinkeinotoiminta

Reilu sata vuotta sitten rautaruukin aikaan elinkeinoelämä kukoisti Oravissa. Sitten toiminta on hiljalleen hiipunut mutta nyt näyttää siltä että uusi nousukausi on tulossa. Oravista on kehittymässä järviluontomatkailukeskusta. Ympäröivät järviluonnon kansallispuistot ovat tehneet alueesta erittäin kiinnostavan vapaa-ajanviettopaikan. Oraviin on suunnitteilla merkittävää matkailuelinkeinotoimintaa, joka tukeutuu kansallispuistojen matkailuvirtojen palveluun. Ensimmäisessä vaiheessa kylälle on suunnitelmassa rakentaa vierasvenesatama ravintola- ja majoituspalveluineen sekä korkeatasoisia, ympärivuotisesti käytettäviä loma-asuntoja. Asiasta on pidetty erillinen tiedotustilaisuus Oravin rukoushuoneella 13.4, johon osallistui noin 30 kyläläistä.

Näitten matkailuinvestointien myötä on odotettavissa lisää työpaikkoja ja rinnalle uusia toimialoja. Nykyiset oravilaiset yrittäjät toivottavat tervetulleeksi uudet innokkaat yrittäjät ja työntekijät.

Marie Louise Fant

Kyläyhdistyksen ja Oravin Vesiosuuskunnan sihteeri
Matkailuyrittäjä

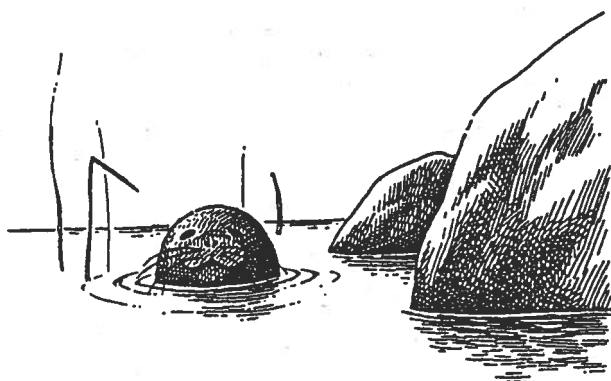
PS. Mitä on klusteri?

Klusteri eli **rypäs** voidaan määritellä avaintuotantoketjun tai yksityisen yrityksen ympärillä toimivaksi **osaamiskeskittymäksi**, jossa keskinäistä yhteistyötä tekevät yritykset, koulutuslaitokset sekä alue- ja paikallisviranomaiset muodostavat kiinteän yhteistyörypäksi.

Ohessa Oravin kylässä järjestetyn kylätilaisuuden ryhmätöitten aiheet ja yhteenveto

1. Kerrataan ensin mitä hyvinvointiin ja asumisen viihtyvyyteen vaikuttavia palveluja Oravin kylästä löytyy?
2. Mitä uusia palveluja me tarvitsemme jotta Oravissa asuminen olisi entistä mukavampaa?
3. Missä uusissa tai nykyisissä palveluissa kauppa voisi olla tuottajana.
- miten palvelut tulisi järjestää.
4. Ehdotuksia kaupan kehittämiseksi.

Ryhmät laativat vastauksensa em. tehtäviin. Jokaisen ryhmän jäsenen mielipide on tärkeä. Ryhmät esittävät näkemyksensä koko joukolle, joten valitkaa esittäjä.

Ryhmä 1

1. Katuvalot, kyläkauppa, ravintolat, kaunis luonto ja vesistö, kansallispuisto, rauhallisuus ja puhdas ilma, savolaisuus (lupsakkuus ja suora kierous), hieroja, kampaamo, kanoottivuokraus, ohjelmapalvelut, venetaksi, tilauslaiva, laivareittiliikenne, vierasvenelaituri, ns-talo, kylälehti
2. Lääkekaappi, veikkaus, vesi- ja viemäriverkko, kanavanvarren ja kylämaiseman kunnostaminen (esim. yhtenäiset postilaatikot), kyläavustaja, valaistu latu, kaukalon hoito, kaupunki voisi ostaa Holopaisen verstaas - työtilaa käsityöläisille, leipomo, yrityskasvattamo, parkkipaikat,
3. Palveluita veneilijöille (pesula, sauna), paikallisten elintarvikkeiden myynti/suoramyynti
4. Uudet tilat, tilauspalvelun kehittäminen

Ryhmä 2

1. Asiamiesposti, nettitupa, kopiopalvelu, Alkon piste, "pesulapalvelu", kahvila, raha-automaatti, kotiinkuljetus, pakettiauto, kalastusluvat, wc, polttoaineet, tanssilava
2. Autokorjaamo, lääkekaappi, parturi-kampaamo, taksilenkki, polttopuut, veikkaus, pitopalvelu, leipomo, vesijohto ja viemäri, kuntosali

Yhteenveto

- Neuvottelut kaupungin kanssa:
 1. Yritystilat
 2. Leipomo
 3. Vesijohto ja viemäri
 4. Yrittäjyyden kannustaminen ja yhteistyön lisääminen kyläläisten ja kaupungin kanssa
 5. Paikallisten tuotteiden (elintarvikkeiden) myyminen kaupassa tai kaupan kanssa yhteistyössä: perustetaan työryhmä.

Terveisin

Antti Leveelahti

konsultti
040-900 4751

UUSIA HOSTELLEJA SRM –HOSTELLIKETJUUN

Vuonna 2003 SRM-ketjussa on mukana 92 hostellia, joista kuusi on uusia. Uusista hostelleista neljä: Kesähotelli Matinlahti Espoossa, HEO Hostel Helsingissä, Hostel Lilja Pietarsaareissa sekä Bomans Gästhem Vårdössä Ahvenanmaalla löytyvät HI!Hostels in Finland 2003 -esitteestä.

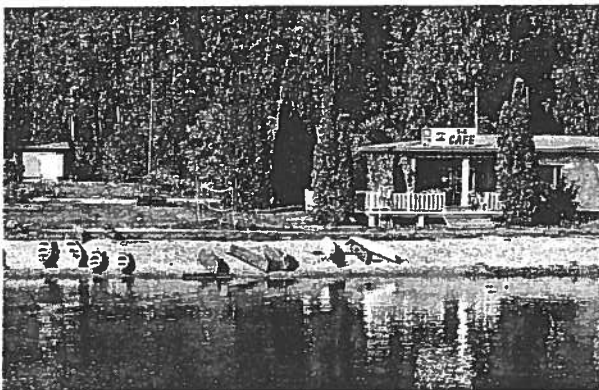
Esitteen jo valmistuttua ketjuun tulivat mukaan Hostelli Oravin Melontakeskus ja Hostel Vaasa. Hostelli Oravin Melontakeskuksesta on jäljempänä hostelliyrityksen laatima tarkempi esittely.

Hostel Vaasa sijaitsee Vaskiluodossa, noin 2 km:n päässä Vaasan keskustasta, huvipuisto Wasalandian ja kylpylä Tropiclandian läheisyydessä. Hostel Vaasa toimii osittain hotellina ja osittain hostellina. Hostellikäytössä on yhteensä 84 vuodepaikkaa. Kaikissa huoneissa on kylpyhuone ja televisio. Hostellissa on myös ravintola ja kokoustilat. Yhteystiedot: Hostel Vaasa, Niemeläntie, 65170 Vaasa, puhelin 06-324 1555, faksi 06-324 1501.

Hostelli Oravin Melontakeskus ja Hostel Vaasa ovat molemmat avoinna ympäri vuoden.

HOSTELLI ORAVIN MELONTAKESKUS

Viihtyisä melontakeskus ja hostelli sijaitsee palveluiden äärellä Oravin kanavan varrella. Se on ihanteellinen tukikohta kaikille retkeilijöille. Hostellissa on rantakahvila ja Saimaan eräpalvelun toimitilat. Majoituskapasiteettia on 15 hengelle.

Hostelli Oravin Melontakeskus sijaitsee luonnonkauniilla paikalla, Oravin kanavakylässä.

Oravin idyllisestä kanavakylästä alkaa unohtumaton melontaseikkailu Saimaan erämaisissa kansallispuistoissa. Linnansaaren kansallispuisto on aivan Oravin tuntumassa ja Koloveden kansallispuistoon on päivän melontamatka (n. 20 km). Välissä on erämainen Joutenveden saaristo.

Linnansaaren kansallispuisto keskellä Saimaaseen kuuluvaa Haukivettä on suomalaista järviluontoa parhaimmillaan. Kansallispuistoon kuuluu sekä suojaista saaristosokkeloa että suurten selkävesien hajanaista ulappasaaristoa. Kansallispuistossa on yli 130 vähintään hehtaarin suuruista saarta sekä useita satoja pienempiä luotoja ja kareja. Kolo-

veden kansallispuiston maisemaa hallitsevat vedestä pystysuoraan kohoavat kalliojyrkänteet, jotka reunustavat kapeita vesireittejä. Molemmat kansallispuistot ovat erittäin uhanalaisen saimaannorpan koti.

Melontakausi alkaa jäiden sulettua toukokuussa ja se jatkuu lokakuuhun asti. Melojalle sääolosuhteet ovat parhaimmillaan kesä - elokuussa, mutta keväällä ja syksyllä on omat hyvät puolensa: keväällä valoisat yöt ja lintujen laulu, syksyllä ruskan värit ja metsän antimet. Hostelli on auki myös talvella, jolloin jäällä voi hiihtää, pilkkiä tai sään salliessa harrastaa retkiluistelua. Melontakeskus tarjoaa melontakaluston lisäksi myös muita retkeily- ja kalastusvälineitä, kalastuslupia, kartoja ja vinkkejä kalapaikoista Linnansaaren kansallispuiston vesille ja Joutenveden alueelle.

Oravi on kaunis maalaiskylä 40 km Savonlinnasta pohjoiseen. Kylässä tapaa aitoja savolaisia ihmisiä joiden kanssa on mukava jutustella. Kivenheiton päässä hostellista löytyy viihtyisä makasiiniravintola ja hyvin varustettu kyläkauppa. Kesäisin kylässä vallitsee rento, kansainvälinen ilmapiiri.

Yhteystiedot:

Hostelli Oravin Melontakeskus
Kiramontie 11, 58130 Oravi
puh. 015-647 290
e-mail: wild@saimaaholiday.net
www.saimaaholiday.net/wild

Marie Louise Fant

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2002

Toimintavuosi 2002 sujui lähes toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelmassa oli pitkä lista tapahtumia. Paljon ollaan tehtykin, mutta ihan kaikkeen ei riittänyt energiaa. Talveln hiihtoretket Linnansaareen olivat suosittuja. Runsaasti kyläläisiä kävi Sammakkonimessä makkarapistossa sekä kuutamohiihdolla että kevättalven päivähiihdolla. Kesäkuussa järjestettiin historian viides retkisoutu ja tapahtuma säilyi pienimuotoisena ja viihtyisänä. Tänä vuonna soutuun osallistui kolme kirkkovenettä, Emma mukaan lukien, jotka kiersivät noin 30 kilometrin reitin Joutenvedellä. Urakan päätteeksi Makasiiniravintolassa oli tarjolla ruokaa, lämmin sauna ja tanssimusiikkia. Heinäkuussa järjestettiin perinteinen kyläpäivä kirpputoreineen kanavan varrella. Vaikka kesä onkin ollut poikkeuksellisen lämmin ja aurinkoinen, kyläpäivälle sattui kunnon rankkasade, joka selvästi karsi osallistujia. Syksyllä järjestettiin perinteinen lyhtyretki laavulle ja toimintavuoden päätteeksi pidettiin nuorisoseurantalons joulumyyjäiset yhteistyössä Juvolan koulun kanssa.

Hankerintamalla yhteistyö Piällyismies ry:n kanssa jatkui menestyksekkäästi ja saatiin ensimmäinen hanke päätökseen. Vierasvenelaituri on laajennettu ja laivalaiturin ympäristö siistitty urakoitsijan ja talkootyön voimin. Tarkoitus oli aloittaa seuraavan hankkeen suunnittelu heti kun laiturihankkeen loppuraportti on tehty mutta toistaiseksi suunnittelu on jäänyt ideatasolle.

Kesän numerossa Kanavan Varrelta kysyimme lukijoiden mielipidettä kylämme peruspalveluista ja kehittämistarpeista. Saimme hyviä mielipiteitä ja ideoita, mutta valitettavasti otos pidemmälle menevien johtopäätösten tekemiseen on aivan liian pieni. Vain muutama prosentti lomakkeista palautui ja suurin osa vastaajista oli kesäasukkaita.

Tulevaisuuden näkymät Oravissa on hyvin suotuisat. Näyttää siltä että matkailuelinkeino kasvaa jatkuvasti ja sehän luo työpaikkoja ja palveluita kyläläisille.

Oravissa 31.1.2003

Marie Louise Fant

Muistoja menneestä talvesta eli lähesdementikon yritys kirjata mennyttä

Kuivan kesän päättyminen pakkasiin lopetti kovan, kesäisen kukkien kastelu-urakan heti lokakuun alussa. Aamuisin auton ikkunat jäässä – rikkinäinen lämmityslaite alkoi haitata – kesällä sitä ei huomannut. Ensimmäinen kilometri Kokkolanlahdentietä ulkomuistista, sitten olikin jo tuulilasin alareuna riittävästi sula. Hautausmaalta korjattiin paleltuneet kesän koristukset pois ja yritettiin haravoida puista putoavia lehtiä, mutta yllättävän nopeasti iskenyt pakkasen piti suuren osan vastaanpehmyksistä paikallaan: pikapakkanen oli estänyt lehden irrotusentsyymien toiminnan. Ja kyllä otti pattiin, mutta onneksi ensilumi korjasi tilanteen ja "siivosi" paikat.

Marraskuu koitti – kaksi pimeää vastakkain - nimittäin päivä ja yö. Valona pimeässä oli Salmen Poikien järjestämä matka Lappeenrantaan jääkiekko-otteluun, jossa Saipa koki rökäletappion Jokereita vastaan 2-7, mutta me kestimme sen. Me 16 urhoollista Oravista ja Ahvensalmelta. Muuten matka oli mukava ja tappiosta huolimatta laulatti kotimatalla, olihan meillä yksi Machulda mukana. Järjestettiin Ahvensalmen koululla kirpputorikin 30.11. – pakkasta 25 tai 30 astetta – ja asiakkaita puolet siitä! Mutta ei se mitään: ne jotka kävivät, lähtivät hankintoihinsa tyytyväisinä ja heille kiitos.

Joulumyyjäiset Oravissa sujuivat vanhaan malliin - paljon hyvää myyjäiskamaa, maukasta puuroa, glögiä ja kahvia. Taisi joulupukkikin pistäytyä. Juvolan koulun joulujuhla oli perinteisesti musiikkirikas ja mukavine näytelmineen hyvin rattoisa, loppukevennys keijuineen ja tonttuineen oli ainakin esittävistä vanhemmista melko mukava. Pukki, lahjat, tontut ja varsinkin Ahvensalmen siunauskappelin aattohartaus loivat oikean joulutunnelman. Vuodenvaihteen ilotulituksia häittäsi sormien jäätyminen, tulitikku ei kestä kohmeisissa kourissa, mutta se oli vasta alkua!

Pakkanen paukkui ja paukkui – lämpimin paikka talossa oli jääkaappi, putket jäätyivät ja puhkesivat. Mutta koska kaivossa ei ollut vettä, tarvittiinko niitä putkiakaan. Vesipula olikin leimaa-antava toiminnanjohtaja koko talven- ja keväänkin ilmeisesti. Onnellinen se jonka sukulainen asui kerrostalossa kaupungissa. Pyykkikassien kanssa kierrettiin Iltakodit, Kellarikrouvit ja äitien ja ex-orvokkien (Maire) pesutuvat. Mutta "kaikkeen tottuu" sano pässi kun päättä leikattiin.

Varpalan eräopaskurssilaiset järjestivät Oravin partiolaisille rattoisan iltapäivän Varparannalla. Kannattaa ängetä mukaan vaikka tyrkyttäytymällä kuljettajaksi: näkee kuinka tehdään lumimaja, kuinka lapset selviävät köysilabyrinttivistä pimeässä, kuinka karmea on napakelkan kyyti ja kuinka kaikki selvisivät hengissä. Mahtavia partiolaisia – ja eräopaskoululaisia näillä nurkilla. Laskettelemassakin käytiin – en mie mut pojat – ja tytöt. Huimaa menoa Ruunavuoren rinteillä. Henkilökuntakin oli tosi mukavaa ja kärsivällistä, me huoltojoukot kun olimme jokseenkin "ummikkoja" laskettelu suhteen. Mutta sujuihan meiltä sentään makkaranpaisto. Mutta oletko koskaan yrittänyt laittaa lapsen jalkaan laskettelumonoa, jossa on auto kärjessä? Torpakon Eila on! Opittiin sitä kotimatalla muutakin ja ihan uutta: kuinka ajan autoa, jossa ei toimi kytkin. Mielenkiintoista puuhaa – kiitos Hannun - päästiin kotiin.

Kaukalopalloa läimittiin neljän kylän voimin pitkin talvea ja voittajakin löytyi: Oravi. Tosin paikallislehti Itä – Savossa oli väärää tietoa. Eihän se mahtava pokaali mihinkään palkintokaappiin päässyt vaan joutui valitettavasti vakiopaikalleen Kellarikrouvin ikkunalaudalle, mutta haitannoko tuo mittään - ensvuonna sillä on parempi "koti" : Ahvensalmi ! ? Vaalitkin meni ja onneksemme Jani vielä kuitenkin jäi, mites myö kauppiasta tultaisi toimeen?

Pakkasetkin hellittivät maaliskuussa ja Ahvensalmen naistensauna lämmitettiin Kuikanrannassa, naistenpäivänä, kuinkas muuten. Löylyä riitti ja makoisaa muonaa ja varsinkin mukavaa seuraa, kyllähän siinä helposti puolivuorokautta sujahtaa! Kohta otetaan uusiksi!

Vuosikokouksia on pidetty Oravissa ja Ahvensalmella uusin kuvioin: Salmen Poikien johtokunnan kokouksiin osallistuu yksi Oravin kylätoimikunnan jäsen ja päinvastoin – yhteistoimintaa pyritään lisäämään. Kaksi pientä on yhdessä hivenen suurempi. Ensimmäinen yhteistoimintaprojekti on kyläläisille ja mökkiläisille jaettava tiedote, jonka Salmen Pojat on aikaisemmin julkaissut yksin. Tämänvuotiseen lehdykäiseen tulee myös Oravin tapahtumat, onhan se perinteisesti tullut jokaiseen postilaatikkoon Tappuvirran ja Tiilitehtaan välille. Päällekkäiset tapahtumat on yritetty karsia pois tällä menettelyllä.

Mukavaa kesää ja kaikki mukaan kylien tapahtumiin. Jaettu ilo on kaksinkertainen ilo ja ilmoitustauluja tarkkailemalla löydät niiden lähteet! Kyllä maalla on mukavaa! Talvellakin.

Pöytäkirja Salmen Pojat ry:n vuosikokousta valmistelevalta johtokunnan kokouksesta

2.2.2003 paikka: Rossi länkä Pekka, Antti, Saku, Leena, Birgitta, Anne

1.§ Puheenjohtaja Pekka avasi kokouksen ,joka todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

2.§ Birgitan kahvi todettiin riittävän väkeväksi ja virkistäväksi. Savonlinnan kaupungin taloudenhoito taas todettiin keskustelun jälkeen kaikkine kesämökkimessuineen ja ”tarpeellisine” kävelysiltoineen lähes edesvastuuttoman surkeaksi ja holtittomaksi

3.§ Pekan kuivattu suolahauki, samoin kuin tarjolla olleet marjapiirakka, kuivakakku, karjalanpiirakat (kananmuna päällysteiset) hyväksyttiin yksimielisesti syömäkelpoisiksi ja ravitseviksi ja täyttäviksi. Savonlinnan vanhustenhoito taas vastaavasti jokseenkin jonkin verran huonommaksi. Kaupungin päättäjien ratkaisut Rauhanlinnan suhteen todettiin melkoisen amatöörimäisiksi.

4.§ Aloitettiin toimintakertomuksen ja talousarvion suunnittelu alkaneelle vuodelle 2003.

Keskustelu sivusi myös erilaisia energialähteitä, kuten hake, sähkö, lehmistä tulevat ohheistuotteet kuten p..ka. Opittiin myös se, että seitsemän (7) lehmää riittää omakotitalon lämmitykseen .Kanoja tarvittaisiin samaan asiaan 70000. Pekka ryhtyi suunnittelemaan navetan laajennusta (?) .

Hukkalämmön talteenotto Äkkiväärästä hmmm.

5§ Päätettiin järjestää pilkkikisat, ajankohta hieman ennen jättien lähtöä. Leena tarkastaa jättien kunnan tai kunnottomuuden ja naaraus- ja pelastusvälineistön.

6.§ Johtokunnan ideanhankintaretki päätettiin suunnata pois päin kotikylästä. Ilmansuunta sovitaan myöhemmin.

7.§ Hiihtokisat, urheilukilpailut, lentopallopelit, pöytätennisturnaukset ja voimamieskisarjat järjestettäneen entiseen malliin. Voimamieskisojen yhteyteen suunniteltiin oheistoimintaa naisille ja lapsille kuten: ongintaa (kuivalla maalla) ja rollaattorin työntöä tahi muuta vastaavaa vartaloillemme soveliaista liikunnallista kisoihin sopivaa naisellista toimintaa.

8.§ Heräteltiin henkiin Sakun jo pari vuotta sitten saama loistokuva Savonlinnan pohjaan EU-tukiaisilla rakennettavasta monitoimi-kuplahallista sisäänajo-tunneleineen ja parkkihalleineen. Todettiin idean olevan edelleen toteuttamiskelpoisen ja loistavan.

9.§ Urheilukentän vessaongelma päätettiin ratkaista Rossin pihassa joutilaana lojuksivalla akselistolla. Renkaanpyöritysvuoroista syntyneen keskustelun jälkeen todettiin ongelman tulleen ratkaistuksi hyvin, mutta ei niinkään ympäristöystävällisesti.

10.§ Kaikkien Loistavien Ja Uskomattomien Ideoiden Isä Erinomaisten Ehdotusten Ehtymätön Lähde: Saku esitti jälleen muut mykistävän upean aatteen koulun mäeltä lähtevän ja Poronsalmen kautta Rantasalmelle johtavan luotijunaradan rakentamis-idean. Suunnitelma hyväksyttiin usean minuutin aplodeerauksen jälkeen yksimielisesti. Todettiin lähes äännettömän magneettijunan oleva myös erittäin ympäristöystävällisen jolloin myös K.L.J.U.I.I.E.E.E.L. Sakun ystävätkin voivat hyväksyä sen. Kaikkien, joilla on ylimääräistä lankkua ja kakkosnelosta ,toivotaan tuovan puutavaransa koululle omalla kustannuksellaan. Mahdollisesta norpille aiheutuneista niskavaivoista seura kieltäytyy ottamasta vastuuta.

11.§ Puheenjohtaja päätti päättää kokouksen kyöneleitään pyyhkien. Energiakeskustelun loppuhuipennus havaittiin Birgitan ja Pekan kasvoilla, heidän havaitessaan kokoustilan lämmön nousun kahdella asteella , potentiaalisten ”ihmispattereiden” Terhon ja Mikon poissaolosta huolimatta.

Anne Nurmi-Helander

ORAVIN KYLÄYHDISTYKSEN JA AHVENSALMEN SALMEN POIKIEN TIEDOTE KEVÄÄN JA KESÄN 2003 TAPAHTUMISTA

Vuosikokouksen päätöksellä Salmen Pojat ry:n johtokunta pidettiin ennallaan, uutuutena yksi paikka Oravin kyläyhdistyksen jäsenelle. Jäsenmaksu pysyi myös entisellään eli viidessä (5) eurossa. Jäsenmaksun maksaminen käy sujuvasti tiedotteen mukana seuraavalla pankkisiirrolla tai sen voi maksaa myös suoraan johtokunnan jäsenelle (Pekka, Antti, Leena, Saku, Birgitta, Mikko, Terho, Anne).

Haukiniemen Hakan Salmen Pojille myöntämä Vuoden Haka-stipendi päätettiin myöntää tänä vuonna Telle Salliselle, joka on tehnyt pyyteetöntä työtä seuran "paperihommien" parissa monien vuosien ajan.

Perinteiset pääsiäislauantain **PILKKIKILPAILUT** Korhosen rannassa Multalassa 19.4. alkaen klo 10. Osallistumismaksu kaksi (2) euroa. Omat eväät! Urheilukentän kunnostuksen tulosta päästään ihailemaan viimeistään 16.7. jolloin pidetään suuren suosion saavuttaneet **VOIMAMIESKISAT**, aherrus alkaa klo 18.. Viime kesänä suuren suosion saaneet **lasten YLEISURHEILUKILPAILUT** toteutetaan jälleen jonain heinäkuun lauantaina, tarkka päivämäärä ilmoitetaan myöhemmin. **PÖYTÄTENNISTURNAUS** järjestetään poikkeuksellisesti ulkokisana – ajankohtaa ei ole vielä sovittu. **LENTOPALLOA** pelataan ensi kesänä kerran viikossa, tiistaisin. Aloitussyöttö lähtee klo 18.

ORAVIN RETKISOUTU soudellaan lauantaina 7.6. Emman airoihin pääsee muulloinkin : perinteiset kyläläisten ja mökkiläisten **SOUTUILLAT** alkavat 11.6.joka toinen keskiviikko. **KYLÄPÄIVÄT järjestetään** Oravissa 19.7. Kaikki mökkiläiset erikoisesti tervetuloa tutustumaan kylän toimintoihin ja ideoimaan uusia kuvioita tapahtumiin. Kyläpäiville toivotaan runsasta osanottoa. Salmen Pojat haastaa Oravin, Juvolan ja Haukiniemen kylät leikkimieliseen kilpailuun kyläpäivänä. Kisaan tarvitaan **kolme** riuskaa ja rohkeaa henkilöä kuhunkin joukkueeseen – **pienestäkin** kylästä luulisi löytyvän tuommoisen ryhmän! Ilmoitustauluilta Oravista ja Ahvensalmelta löydät kunkin tapahtuman lähestyessä tarkemmat tiedot.

TERVETULOA mukaan yhteisiin tapahtumiin ja mukavaa kesää kaikille !

Toim. huom. Kuka on tämä Oravin kyläyhdistyksen jäsen, joka on SaPon johtokunnassa ???

Kyläkoulukampanjan taustaa: Halmeniemen kylä Mäntyharjulla

Taustatiedot:

Halmeniemen kylällä tarkoitetaan käytännössä Mäntyharjun itäisiä kyliä: Vanosta, Kokkosenkylää, Huuhiloa, Väliniemeä, Haukiniemeä ja Halmeniemeä. Itäisten kylien asukasluku on noin 220 ympärivuotista asukasta ja kesäkaudella väkiluku vähintään kolminkertaistuu. Mäntyharjun keskusta on matkaa 32 kilometriä, Mikkeliin 50 kilometriä, Kouvolaan 65 kilometriä, Lappeenrantaan 80 kilometriä ja Ristiinaan 30 kilometriä.

Miten kyläläiset ovat kehittäneet kyläänsä ja elinkeinoja:

Kahden vuoden aikana kylään on muuttanut 10 uutta perhettä eli kaikkiaan 38 uutta asukasta. Kyläkoulu on saatu siten pelastettua ja sen oppilasmäärää kasvatettua. Kyläkouluun on löydetty omin voimin pätevät opettajat. Tällä hetkellä kylässä on myytävänä useita uudehkoja omakotitaloja ja kaksi tonttia, joten asukashankintakampanja voi jatkua. Kylällä rakennetaan parhaillaan vilkkaasti kiinteistöjä niin tuotantokäyttöön kuin asumiseenkin.

Kylässä käy kauppa-auto kaksi kertaa viikossa ja seitsemän kilometrin päässä, Suomenniemen kunnan puolella on polttoaineen myyntipiste sekä huoltamo-elintarvikekioski. Kesällä palvelevat myös kesätorit ja Tommolansalmen Camping ja kahvio. Kaupan lakkauttaminen ei ole vähentänyt elintarvikkeiden saatavuutta, vaan tarjonta on monipuolistunut muuta kautta.

Kylässä asuu lähihoitajia, joten ikääntyvän väestön terveystalvelut ovat nykyään lähellä hätätilanteissa. Kylässä toimii tarvittaessa kunnallinen perhepäivähoito. Kyläkoululla toimii myös hierontapiste.

Kylässä toimii kuljetusalan yritys TravenLine ja Ihastjärven linjan yrittäjät ovat kaikki kylästä kotoisin olevia serkuksia.

Kyläläiset saavat elantonsa maa- ja metsätaloudesta sekä matkailusta. Kylässä toimii useita erikoiskasvien viljelijöitä (mm. kumina, peruna ja mansikka). Metsänhoitopalkintoja on myönnetty ansiokkaasti metsiään kasvattaneille metsätalousyrittäjille.

Kylältä löytyy myös metsäkoneurakoitsijoita, rakennusalan ammattilaisia, hoiva-alan ihmisiä, ammattimaisia mehiläistarhaajia ja muita yrittäjiä. Kylässä tehdään käsitöitä myyntiin ja järjestetään pitopalvelua. Kyläläisiä käy työssä myös kunnan keskustassa ja muissa kunnissa. Matkailuyrittämiseen on vanhat perinteet; elinkeino on laajentunut koko ajan ja tarjonnut rakennusalan ammattilaisille työtilaisuuksia. Kylässä toimii maineikas Tommolan lava, jonka parkettia pidetään maan suurimpana.

Tällä hetkellä kylällä pyörii useita harrastuspiirejä, joiden ohjaajat löytyvät omasta kylästä. Halmelassa pelataan ahkerasti sählyä ja naiset käyvät jumppaamassa. Tänä kesänä lapsille ja aikuisille pyöritettiin kuntopesistä omin voimin torstaisin. Naiset kutovat koululla sijaitsevassa omassa kutomossa mattoja ja muita kodin tekstiilejä. Kylän omin voimin pyörii myös 4 H -kerho. Valmennustaitoa riittää jaettavaksi pitäjätason seuroihinkin esim. hiihdossa ja joukkuevoimistelussa. Oma kuoro käynnistelee toimintaansa opettajan johdolla muutaman vuoden tauon jälkeen yhtenä kansalaisopiston harrastepiireistä.

Meneillään olevana hankkeena kylässä on tieasioiden kuntoon laittaminen. Kyläkoululle johtava tie kaipa pikaista päällystämistä. Tiehallinnon niukkenevista määrärahoista huolimatta kyläkulmalla elätellään toiveita päästä parempaan hoitoluokkaan. Tieasiassa on oltu aktiivisia eduskuntaa myöten. Samoin kylätien keskeisimmän osan – seurojentalolta koululle – valaisemista on ajettu kahden vuoden ajan.

Yksi tuoreista tulevista haasteista liittyy hoivakodin perustamiseen, mitä pyritään selvittämään mikkeliiläisen Sateenkaari ry:n kanssa. Vanosen rantakaava-alueelle selvitetään mahdollisuuksia perustaa etätyö- tai taiteilijayhteisö.

Tapahtumilla, talkoilla ja yhteisellä tekemisellä on kasvatettu kyläläisten yhteishenkeä. Kyläkoulukampanja hitsasi tekijöitä yhteen entisestään.

Kansainvälinen näkyminen ja yhteistyö

Kyläkulmalla on toiminut 60-luvun lopulta saakka maatilamatkailuyrityksiä, joiden asiakkaiden kautta seutu on tullut tutuksi useissa maissa, mm. Saksassa, Ruotsissa, Venäjällä, Italiassa ja Ranskassa. Matkailuyrittäjät ovat tiivistäneet keskinäistä yhteistyötään niin, että mahdollisuudet vastaanottaa esimerkiksi venäläismatkailijoita sesongin ulkopuolella, ovat parantuneet oleellisesti.

Kylä oli näyttävästi mukana v. 2000 italialaisen Il Venerdi –aikakauslehden 20-sivuisessa liitteessä, jossa esiteltiin Suomen teknologiaihmettä mm. Nokian ja Ylen esimerkein. Liitteen kansikuvana oli kuva Halmeniemeltä, Korpijärven rannalta.

Muu maakunnallinen vaikuttaminen:

Kyläkulman ihmiset ovat viime vuosina päässeet hyvin mukaan maakunnalliseen vaikuttamiseen. Kyläläisiä on mukana mm. Etelä-Savon sairaanhoitopiirin luottamustehtävissä, Etelä-Savon maakuntahallituksessa, maakunnan yhteistyöryhmässä, POMO+ -ohjelman mukaisen Veej`jakaja-toimintaryhmän hallituksessa sekä maa- ja kotitalousnaisten piirin johtokunnassa. Kunnanvaltuustossa kyläkulmalla on kolme edustajaa ja kunnanhallituksessa kaksi. Kunnanhallituksen puheenjohtajuus on myös kylässä. Lisäksi näkyvää toimintaa on myös raviurheilun ja matkailun puolella.

Hankkeet, joissa on ollut mukana yhteistyökumppaneita:

Kylässä järjestetään talvisin talkoin mittava Somuran taikametsätapahtuma, jolla on runsaasti yrityssponsoreita ja jonka järjestämiseen osallistuvat useat paikalliset järjestöt. Yhteistyökumppaneina ovat olleet mm. UPM, Suur-Savon Sähkö, Merita, Veisto-konserni, Tyryn viinitila, SparMarket Björkman ja paikalliset matkailuyrittäjät.

Talkoin toteutettiin muutama vuosi sitten myös pajuiset bussikatokset pärekattoineen Tommolansalmelle. Yhteistyökumppanina olivat Henrik Aschan ja Mäntyharjun kunta.

Tuore idea viime vuosilta on muun muassa Kesäkaverikerho eli heinäkuussa kyläkulmalla lomalla olevat lapset pääsevät aamupäivisin leikkimään kyläkoululle kylän lasten kanssa. Kaverisuhteet kasvattavat lapsia aitoon maaseudun ja kaupungin vuorovaikutukseen ja ehkäisevät turhien ennakkoluulojen muodostumista. Palautteena lomalaisperheiltä on tullut, että "enää ei tarvitse raahata lapsille kavereita kaupungista mukaan". Yhteistyökumppaneina ovat olleet Mäntyharjun kunta ja Nuori Suomi.

Kuvaavaa kyläkulmalle on se, että yhdessä on rakennettu esimerkiksi yhdelle kyläläiselle uusi talo palaneen tilalle. Yhteistyökumppaneina olivat mm. Kone-Sähkö ja Lions-järjestöt.

Kyläläiset ovat ahkeroineet talkoin vuosien saatossa myös Halmelan ja Vanosen majan (seurojentaloja, jossa mm. järjestetään kokouksia, juhlia, pelataan sählyä ja pidetään kesätoria). Parhaillaan on menossa Halmelan seurojentalon kolmivuotinen kunnostusprojekti, jonka rahoittamiseen on saatu Pomo+ -rahoitusta. Mukana on myös sponsoreita, mm. paikallisia pankkeja ja metsäyhtiöitä. Lisäksi lahjoitusvaroja kerätään ns. nimikkotuolikampanjalla. Talkoovoimin syntyivät myös urheilukenttä, valaistu latu ja uimaranta. Kyläläiset ovat kuivattaneet viljansa talkoin rakennetussa kuivurissa. Kaikissa hankkeissa on ollut mukana paikallisia yrittäjiä.

Kyläkulmalla toimiva Halmeniemen kalastuskunta on palkittu useina peräkkäisinä vuosina 90-luvulla Maaseutukeskuksen kalavesihoitokilpailuissa. Kalastuskunta käyttää saamansa tuotot kalakannan hoitoon ja poikasten istutuksiin. Meneillään on parhaillaan Kuopion yliopistossa tutkimus, jossa selvitetään rapukannan elvyttämistä ruton jäljiltä. Uusimpana uutena toimijana aloitti vuosi sitten virkistyskalastajien oma Halmeniemen Lohikingit, joka rakensi laavun paikalliseen Korpisaareen myös elämysmatkailijoiden käyttöön. Erityisesti Korpijärvi tunnetaan monipuolisesta kalakannastaan ja se houkuttelee virkistyskalastajia.

Harrastustoiminta on esimerkillisen vilkasta. Kylän miehet ovat kunnostautuneet vuosikymmeniä puulaakilentopallon pelaajina ja voittaneet useita kunnan mestaruuksia ja yhden Suomen mestaruuden. Takavuosina kylä tunnettiin myös hyvistä hiihtäjistään. Kylän läpi menee merkitty moottorikelkkareitti.

Tiedottaminen:

Kylä on saanut vuoden sisällä paljon julkista huomiota tiedotusvälineissä onnistuneen kyläkoulukampanjan ansiosta. Halmeniemen kyläkoulusta on tehty juttuja mm. Helsingin Sanomiin, Kotimaa.Nyt-ohjelmaan televisioon, useita haastatteluja Radio Suomen Etelä-Savon Radioon, valtakunnallisiin Maaseutu+ ja Kylätoiminta-lehtiin sekä Maaseudun tulevaisuuteen. Lisäksi maakunnallista palstatilaa saatiin Kouvolan Sanomista, Länsi-Savosta, Koti ja pelto -lehdestä ja Internetistä Nettiradio Mikaelista.

Kyläkoulun opettajat eläköityivät tämän syksyn aikana. Maaseutukunnissa on ongelmana saada päteviä opettajia virkoihin, varsinkin pienille kouluille. Opettajapulaa käytetään myös yhtenä kriteerinä pohdittaessa pienten koulujen lakkauttamista. Halmeniemeläiset lähettivät opettajankoulutuslaitoksien keskustelupalstoille viestejä, joiden perusteella kyläkouluun löytyi pätevä, nuori opettajapariskunta.

Kylissä on useita ilmoitustauluja eri puolilla kyläkuntaa, mm. Tommolansalmen matkailualueella, kyläkoulun lähellä sekä Halmela-seurantalolla. Paikallislehti Pitäjänuutisten järjestöpalstaa on myös hyödynnetty tiedottamisessa. Mökkiläiset on otettu mukaan kehittämään kyläkulmaa ja ideoimaan kylätoimintaa.

Jotkut järjestöistä, kuten Maa- ja kotitalousnaiset laativat myös jäsenkirjeitä. Em. järjestössä, kuten useissa muissakin alueen järjestöissä toimii useita jäseniä, jotka asuvat muilla paikkakunnilla. Kyläläiset kokevat, että näiden "etäkyläläisten" kautta kuva maaseudun todellisuudesta leviää kaupunkeihin positiivisella tavalla. Ryhmä kylän naisia toteutti 10.9. 2001 Auringonkukkakampanjan, jonka viesti kertoo maaseudun naisen arjesta kanssasisarille toimistotyössä taajamassa. Tarkoitukseen käytettiin yli sata auringonkukkaa.

Kylällä on omat kotisivut, joita päivitetään talkoilla ja useat paikalliset maaseutuyritykset ovat painattaneet omia esitteitään sekä tuottaneet kotisivuja (Kauppiosen lomamökit, Kapiaisen lomamökit, Ylä-Tommolan lomamökit ym.). Kylähistoriaa varten on kerätty aineistoa ja haastatteluja.

Viime aikoina julkisuutta on niittänyt myös kylän oma pianistikyky, Risto Kytö, voittamalla palkintoja ja konsertoimalla maan huippujen kanssa. Lisäksi Halmeniemi tunnetaan ravipiireissä Erkki Kauppiosen menestyneistä ravihevosista.

Tapahtumat:

Tapahtumien järjestäminen on melko vauhdikasta. Somuran talvitapahtuma on näkyvimpiä tapahtumista. Kesätapahtuma yhdistää mökkiläiset ja kyläläiset heinäkuussa. Kesällä pidetään myös kylätoreja Vanosella, Halmeniemellä ja Tommolansalmella, missä yrittäjät järjestävät myös juhannusjuhlia. Tänä

kesänä urheiluseuran vuokraamalla kirkkoveneellä voi käydä soutelemassa kahtena iltana viikossa.

Talvella järjestetään pilkkikilpailut, hirvipeijaisia ja joulujuhlia. Ompeluseuraperinnekin on vielä voimissaan. Loppukesällä uistellaan lohia ja yhteistyössä seurakunnan kanssa pidetään Halmelassa syysseurat.

Vanosen rukoushuoneessa järjestetään jumalanpalveluksia ja kesäisin metsäkirkko luonnon helmassa. Kokkosenkylässä järjestetään maakunnallisestikin mittavia suunnistustapahtumia.

Kylässä toimivat järjestöt:

Kylissä toimii useita aktiivisia järjestöjä, kuten Maamiesseura, Maa- ja kotitalousnaiset, 4 H -kerho, Mäntyharjun Kisa, Itäisten kylien Kylätoimikunta, Vanosen Rukoushuoneyhdistys, useita metsästysseuroja, kalastuskunta, lähetyspiiri, jakokunta, moottorikelkkakerho, Kokkosenkylän Rasti ja Risahdus ja Halmeniemen Lohikingit.

Kylä- ja ympäristösuunnitelma:

Kyläkunnan vahvuuksia on pohdittu kyläkokouksissa ja kyläsuunnitelmaa laaditaan parhaillaan. Tosin kehittämisvire on ollut sen verran vauhdikasta, että kyläsuunnitelman laadinta on jäänyt käytännön toiminnan jalkoihin.

Varsinaista ympäristösuunnitelmaa ei ole, mutta ympäristöasioista on pidetty varsin hyvin huolta. Jätehuolto toimii ja kierrätyspisteitä on olemassa. Ns. pusikoitumista on onnistuttu torjumaan varsin hyvin.

Kulttuurimaisemakohteita on mukana kunnan nähtävyys- ja opaskierroksissa. Useita suojelualueita sijoittuu kyläkulmalle, mm. Kolmikanta Vanosella.

Kyläkulmamme kehittäminen on siinä vaiheessa, että meillä on annettavana hyviä, inspiroivia malleja myös muille kylien kehittäjille.

Lisätietoja Internetistä:

Somuran taikametsä

<http://www.yle.fi/mikaeli/arkisto/maaseutu/kylaelamaa/index.htm>

Kesäkaverikerho

<http://www.yle.fi/mikaeli/arkisto/kulttuuri/kesakerho/index.htm>

Kyläkoulukampanja

<http://www.yle.fi/mikaeli/arkisto/maaseutu/kylakoulujuttu/index.htm>

Lisätietoja:

(5) Leena Kapiainen, puh. 0400 435376, email: kapiaisen.lomamokit@co.inet.fi

Linnansaaren rauhaa

Oke Herrasta ei ulkoilmatyö rasita, sillä luonnossa liikutaan konevoimin.

■ Kelkkaretkellä Linnansaaren kansallispuiston valvoja Oke Herranen kanssa nähtiin kevään merkkejä. Norpan pesästä hankkien keskeltä löytyi pieni kuutti.

Kevätaamu Savon sydänmailla Oravin kanavan kupeella ei voisi kauniimaksi heretä. Edessä aukeavaa Linnansaaren maisemaa on vaikea sanoin kuvata, kokijan mieleen painuu kuitenkin lähtemättömästi eksoottinen kuva keskisen Saimaan kansallismaisemasta.

Haukiveden jäällä moottorikelkkaansa lastaava Oke Herranen on kasvanut kiinni kotiseutunsa maisemaan. Lapsuudestaan lähtien aina nykyiseen 57 ikävuoteensa asti hän on seurallut Linnansaaren luontoa.

Näkyvämpi muutos Oken elämässä tapahtui vuonna 1979, jolloin hän sai kevätrospuuttojen myötä Metsähallitukselta pestin Linnansaaren kansallispuiston valvojaksi. Työajan ulkopuolella hän hoiti isältään periytynyttä kalastajan työtä ja sai sitä kautta lisäansioita kausiluontoisen valvojan pestin tueksi. Lisäksi vannoutuneen erämiehen vapaa-aikaa verottivat syksyinen linnustus ja hirvenmetsästys.

Näin taitaa olla asia vielä nykyin. Iän tuomasta rasitteesta huolimatta Oke Herranen mieliteot painottuvat edelleen luonnossa koettaviin tunnelmatuokioihin.

Norppa on

Linnansaaren arvovieras

Oke saa moottorikelkan käyntiin ja viittoilee vierasta asettumaan taakseen. Peukalonpainallus saa ihmeitä aikaan ja vauhdikas kelkan hurina täyttää tienoon omin-takeisella tenhollaan.

Keväinen Haukivesi sädehtii ympärillä. Saarien kupeet piirtyvät esille horisontista ja vaipuvat nopeasti pelkäksi taustamaisemaksi. Reipas ajo luo vaikuttavan kokonaiskuvan Linnansaaren luonnosta.

Sitten tulee äkillinen pysähdys. Kalliorajassa olevan kinoksen katossa on syvä painauma. Valvoja tutkii löydöstä virkavuosien antamalla varmuudella.

"Tässä kohtaa on monasti syntynyt elävä norpan kuutti. Haukivedellä on yhteensä kuutisen kymmentä norppaa ja ne saavat tällä alueella vuosittain viitisentoista poikasta", Oke selvittää.

Hän laskeutuu kinoksen päälle ja tunkee kätensä jäiseen onkaloon.

"On siellä kuutti", mies hihkaisee katsellessaan märässä kämmenessä erottuvia hopeanharmaita untuvakarvoja.

Sen tarkempaa tutkimusta pesän sisällöstä ei vielä kevään tässä vaiheessa ollut syytä suorittaa, jottei kuutin turvallisuutta vaarannettaisi. Laajemman tutkimusaineiston keruukausi ajoittuu huhtikuun loppupuoliskolle.

Oke peittelee kaivamansa onkalon muutamalla hankikokkarreella. Sen jälkeen kiirehditään jatkamaan matkaa.

Majavat muokkaavat maisemaa

"Tästä on syöty kaunis rantaniemi putipuhtaaksi", Oke toteaa ja viittoilee särjettyä kansallismaisemaa kelkan kurvatessa syvempään lahdenpohjukkaan.

"En minä majavaa vihaa, mutta vierasperäisenä lajina se ei sovelu Linnansaaren luontoon."

Hurjannäköistähän jälki olikin, mutta ei kai kanadanmajavaa voida sen syyn perusteella Haukivedeltä poiskaan häätää, pohdiskelee. Totta on, että se on vieras laji tähän maisemaan, mutta kuka pystyy valalla vannonen todistamaan muidenkaan eläin- ja kasvilajien rodullisen puhtauden.

Luonnossahan kaikki on jatkuvassa muutostilassa. Jotkut lajit leviävät itsestään, toisia taas ihmisen avittaa. Yleensä vain vahvimmat jäävät eloon.

Mutta valvojankin kannan ymmärtää, jos asiaa tarkastelee kotiseuturakkaan henkilön vinkkelistä. Majavahan on ihmisen ohessa niitä ainoita eläinlajeja, jotka

pystyvät muuntamaan ympäröivää luontoa mieleisekseen. Se herättää kateutta, koska eihän ihmisen voi vahvempaa ja älykkäämpänä lajina sietää kilpailijaa "omalla reviirollaan".

Ihmisellä onkin tapana tuomita eläin seuraamusten perusteella. Syiden pohdiskelu unohtuu tyystin.

Matkailuneuvontaa käsimerkeillä

Mutta ei Oke Herrasenkaan työmaa pelkkää luontosuhdetta ole. Elämä on tuonut vastaan sellaisiakin kokemuksia, mistä ei bonuspisteitä haluaisi nostaa.

"Muutamia vuosia takaperin heräsin öiseen puhelimensoittoon. Juoksin aluevaatteisillani alas kanavarantaan, missä kaksi naista yritti rientää soutuveneeseen avulla pelastamaan jäihin vajonnutta moottorikelkkailijaa", Oke muistelee.

"Sain toimitettua naiset takaisin rannalle ja riensin sitten pelastamaan miestä. Pääsin viime tingassa miehen lähettyville ja kiersin keksiraudalla pitävän otteen turkishaalarista ja temmoin onnettoman veneeseen."

Oke Herranen onkin paikallisten asukkaiden avulias tukihenkilö, joka ei erottele ihmisiä virkojen mukaan. Suhtautuminen on

samanlaista myös matkailijoita kohtaan.

Vuosittain alue vetää noin 1 200 vierailijaa. Kaukaisimpien kävijöiden kieltä Oke ei ymmärrä. Mutta käsimerkeillä on vielä tähän mennessä pärjätty. Häätätilanteissa valvojan saa puhelimitse kiinni ympäri vuorokauden.

Kehittyvä tekniikka on tuonut helpotusta valvojankin työhön. Moottorikelkalla pyyhkäistään nopeasti Haukivettä ristiin rastiin. Mutta Linnansaaren kansallismaisemaa eivät nämäkään muutostuulet pysty heilauttelemaan.

TEKSTI JA KUVAT:
JOUKO KUOSMANEN

27

NIKSIPIRKKA

- SATUMAISET SUKKAHOUSUT -APUA AMAREISTA - NOPEASTI NORLYNEISTA

◆ Tee saksennirkolla reikä sukkahousujen molempiin kärkiosiin. Laita sitten sormi toiseen reikään ja kynä toiseen. Näin sinulla on kätevä harppi.
Ps: Mitä isommat housut, sitä isompi ympyrä.

◆ Usein on vaikea muistaa, mille videokasetille mitäkin on nauhoittanut. Pujota sukkahousuihin ne kasetit, joihin et ole nauhoittanut "Päivän lööppiä", ja jätä ne sukkahousuista, joihin olet jo ohjelman nauhoittanut. Näin nauhat eivät mene sekaisin.

◆ Syö joka aterian jälkeen sukkahousut. Näin saat (ulostustasi tarkkailemalla) selville, kuinka kauan kunkin ruoan sulatus kestää.

◆ Mene keväällä puutarhaasi ja pujota pieni omenanalku sukkahousuihin irrottamatta sitä puusta. Anna omenan kasvaa kesän ajan ja poimi se syksyllä puusta. Näin saat ystäväsi hämmästelemään, miten ihmeessä se (omena) on sinne (sukkahousuihin) saatu.

◆ Vanhat, väljät, bensakäyttöiset ruohonleikkurit sauhuttavat usein paljon. Tunge palloksi puserretut sukkahousut leikkurin pakoputkeen. Sauhu ei siitä vähene, mutta pääset eroon vanhoista sukkahousuista.

◆ Irtileikatusta sukkahousun kärkiosasta saat kätevän kuonokopan erittäin heikkoleukaiselle koiralle.

◆ Uuden auton lamput häikäisevät helposti. Voit välttää tämän sullomalla etulyhtyjen umpiot täyteen sukkahousuja. Näin valot himmenevät huomattavasti ja vastaantulevat autot ovat kiitollisia.

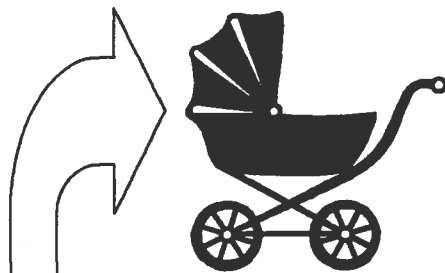
◆ Hammaslangalla on paha tapa katketa ja juuttua hampaiden väliin. Kääri sukkahousut rullalle ja pujota ne sieraimesi - kyllä siinä hammaslankavaivat unohtuvat?

◆ Nykyaikaisten pankkisalien räikeänkirkkaat valot aiheuttavat iho-ongelmia herkkähiipiäisille. Siksi kannattaakin vetäistä pankin ulkopuolella sukkahousut päähän ja rynnätä nopeasti sisään toimittamaan asiansa.

◆ Aloittelevan jääkiekkoilijan on vaikea luistella ja kuljettaa kiekkoa samaan aikaan. Mutta jos pujotat sekä kiekon että mailan samoihin sukkahousuihin, pelaaminen helpottuu huomattavasti.

◆ Tuulikellot ovat kivoja, mutta niiden melu voi käydä hermoille. Täytä 4-5 sukkahousun kärkiosat makkarankuorilla, niputa ne yhteen ja ripusta terassin katosta roikkumaan. Siinäpä näppärä, mutta äänetön tuulikello.

*Vauvaonnea!
13.1.2003
Onnea Misalle ja
Jukalle !*

*Tässä pötköttelee
Ian Björn Aaron
Laitinen*

*Merkkipäiväonnittelut, kiitoskortit,
onnea hääparille?*

*Persoonalliset ja kauniit kortit myy
kylätaiteilija*

*Ella Laitinen
Puh. 647 167*

Rakkaamme
Reino Juhani Immonen
s. 25.3.1935
k. 18.3.2003
Kiittäen ja kaivaten
Seija
Mervi, Jari, Janika ja Sarita
Ukki on nyt taivaan tiellä
Henri ja Cindy
Eeva, Anja ja Rauno
Sukulaiset ja ystävät
*Vaan ylitse kaikkien kyynelten
tuhat muistoa meitä lohduttaa.
Ne tallessa päivien menneiden
- tuhat muistoa kultaakin kalliimpaa.*

Rakkaamme siunataan 5.4. kello 11.00 Ahvensalmen hautausmaan kappelissa, joka ystävällisenä kutsuna ilmoitetaan.

Avaruus

*Olipa kerran tähti joka tahtoi
jäädä avaruuteen.
Aurinko on kuuma.
Kuu on kylmä.*

Olli K. 1. lk

Oravin retkisoutu

lauantaina 7. kesäkuuta 2003

Aalloilla Ahdin mahdin, harteilla Haukiveen...

Lähtö: klo 11.00 Rantamakasiinilta

Paluu: n. klo 18

Reitti: Joutenveden alueella,
matka n. 30 km

Osallistumismaksu: 20 € /hlö (omalla
veneellä), kyläyhdistyksen jäsenet 10 €

sisältää: * välipalat taukopaikoilla
* lämpimän aterian soudun
jälkeen
* soutusaunan
* soututanssit Makasiinilla

Ilmoittautumiset 1.6.2003 mennessä
Puh. 050 - 599 77 73/ Marie Louise Fant
040 - 831 86 57/ Jani Rautiainen

Tervetuloa!

Soudun järjestää: Oravin kyläyhdistys r.y.

Vappurippalo makasiinilla

Vapunaattona 30. huhtikuuta

Aika:

* illan vilakassa

Ohjelma:

* Keväistä kirmailua,

* Iloittelua, ilakointia ja

* muuta mukavaa

Vuoden pisteen
norppakandivihje:

Nomen est omen!